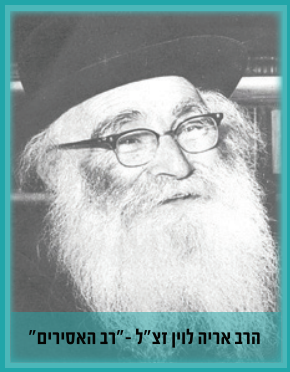
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

פרשת כי תשא

י"ח אדר א' תשפ"ב

גליון מספר 247

דרך חיים

"וידבר ה' אל משה לך רד כי שחת עמך אשר העלית מארץ מצרים" (שמות לב ז). המדרש (קהלת רבה פרשה א אות א) כותב על הפסוק "מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמל תחת השמש" (קהלת א ג) - "ר' לוי ורבנן, ר' לוי אמר מה הנאה יש לבריות אשר מסגלות במצות ובמעשים טובים דיין שאני מזריח עליהם אורה, ורבנין אמרי מה הנאה יש אל הצדיקים שמסגלין במצות ובמעשים טובים דיין שאני עתיד לחדש פניהם כגלגל חמה דכתיב (שופטים ה') "ואוהביו כצאת השמש בגבורתו"". ישנו הבדל בין הבריות לבין הצדיקים.

בתהלים נז כתוב "כי גדל עד שמים חסדך", ואילו בתהלים קח כתוב "כי גדול מעל שמים חסדך", ומבואר בגמרא (פסחים נ:) ש"עד שמים" הוא בעושים שלא לשמה, ואילו "מעל שמים" הוא בעושים לשמה. העושים שלא לשמה שכרם עד השמים, כלומר רק בעולם הזה, בעוד העושים לשמה זוכים לשכר עולם הבא - מעל השמים, מידה כנגד מידה למעשיהם. זוהי כוונת המדרש שהבריות - ההמון הפשוט שעושים את עבודתם ומצוותיהם שלא לשמה, אין להם הנאה בעולם הבא אלא שכרם בעולם הזה, והשכר הוא כבר במה שהשמש זורחת להם. אבל הצדיקים - העושים לשמה לא די להם בהזרחת השמש, משום שעיקר שכרם בעולם הבא, ושכר עולם הזה אינו נכנס לחשבון שכרם, ולכן שכרם הוא מה שהם עצמם יהיו מאירים כגלגל חמה.

חז"ל אמרו ""כל עמל האדם לפיהו", אמר ר' שמואל כל מה שיעמול אדם ויסגל מצות ומעשים טובים בעוה"ז אינו מספיק להבל היוצא מתוך פיהו" (קהלת רבה ו א). לכאורה עם כל מה שהאדם יעשה בעולם הזה אין הוא יכול לזכות לשכר נוסף משום שבזה רק פורע חובו תמורת נשמת אפו והארת השמש והירח המאירים לו בעולם הזה.

אך יש לנו עצה כיצד לא ייגרע לנו מחשבון השכר שלנו תמורת מה שאנו נהנים בעולם הזה. כל מה שהשמש והירח מאירים פה הוא בזכות הצדיקים, וכל מה שאנו נהנים הוא מכח מה שהצדיקים פועלים את הארתם, ולא שכר חלף פעולתנו. זה מה שנאמר (חולין פו.) "בכל יום ויום בת קול יוצאת ואומרת כל העולם כולו - ניזון בשביל חנינא בני, וחנינא בני - די לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת". הצדיק בורא 'שביל' של שפע בעולם הזה, ומכח אותו השביל בא שפע לכל העולם כולו. זו הכוונה "מה יתרון לאדם בכל עמלו", כאשר אדם

המשך בעמוד הבא

הגליון מוקדש לעילוי נשמת

שרה בת יעקב ז"ל

טלפון: 1700-700-999 | **דוא"ל:** ish.tsadik@gmail.com | **אתר:** www.ish-tsadik.org.il

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

דרך חיים

עמל בעבור יתרון שכרו באמת אין יתרון שכר לעולם, אבל כאשר אין עבודתו ליתרון עמלו ו"לפיהו", כי אם לשם שמים - אזי יש מקום להנאה לו ולשאר הבריות, מדין "זה נהנה וזה לא חסר". זהו כוחו של הצדיק ש"לא נברא כל העולם כולו אלא לצוות לזה" (שבת ל:) - להצטוות אל הצדיק וליהנות מהשפעתו וברכתו עלינו.

זוהי דרישת הקב"ה ממשה - "לך רד כי שחת עמך", שכיוון ששחת עמך אין להם עוד זכות קיום ועליך להוריד מהשפע הראוי לך עליהם כדי שיזכו ליהנות מכוחך.

שבת שלום!

טלפון: 1700-700-999 | **דוא"ל:** ish.tsadik@gmail.com | **אתר:** www.ish-tsadik.org.il

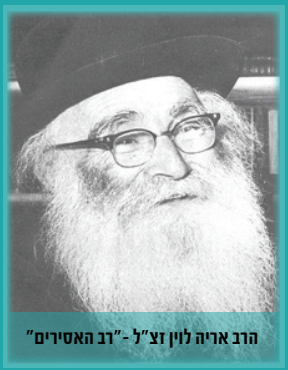

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בדרכו של ר' אריה

בא אל ר' אריה הרב שמואל הכהן אבידור, עורך העיתון "פנים אל פנים", לראיינו. לראיון זה נלווה צלם העיתונות יצחק פריידין, וביקש לצלמו, אך ר' אריה התחמק מפניו.

משראה הרב שמואל כי לא יצליח הצלם לצלמו פנה לר' אריה ואמר: "רבי, צלם זה עולה חדש הוא מוילנא, והרי הוא מפסיד פרנסתו בכך, שכן מתפרנס הוא ממה שמפרסם אני בעיתוני את שהוא מצלם". נזדעזע ר' אריה, התייצב לְפני הצלם ואמר: "יקירי, אם לשם פרנסה רודף אתה אחריי - הריני כל כולי לפניך, צלם ככל אשר אתה רוצה".

(איש צדיק היה עמוד 238)

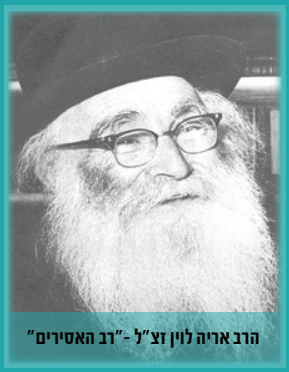
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

כפי שנדברנו לפני שבועיים השנה זוכים אנו לשני חודשי אדר, והדבר משפיע גם על דיני האבלות.

אדם שחלילה נפטר לו הורה באדר בשנה פשוטה- שאבלות עליו הינה אבלות י"ב חודש, מסתיימת האבלות בתום י"ב החודשים, הוה אומר באדר ראשון. אמנם את העליה לקבר נוהגים לעשות בתאריך הפטירה בין באדר ראשון ובין באדר שני. אך עיקר האזכרה היא באדר הראשון.

הנוהגים להתענות ביום פטירת אב או אם - האשכנזים מתענים באדר ראשון (ויש הנזהרים להתענות גם באדר שני, אלא אם נפטר גם כן בשנה מעוברת שאז ודאי מתענים דווקא באדר שני- רמ"א או"ח תקסח ז), ואילו הספרדים מתענים באדר שני (שו"ע שם). וכתב המשנה ברורה (שם ס"ק מב) בשם המגן אברהם שאם קיבל בנדר להתענות ביום שמת אביו ואמו מדי שנה - חייב להתענות בשניהם שכן הדין, וכן פסק הגר"א. אמנם אם לא קיבל בנדר הרי שעושה לפי מה שנהג למעשה בפעם הראשונה שהייתה שנה מעוברת. ועל כן פסק הגשר החיים שאם נהג בשנה הראשונה להתענות בשני האדרים - יעשה כן לעולם.

אדר שנפטר בשנה מעוברת באדר ראשון, מסיימים את אמירת הקדיש עליו בחודש טבת שלאחריו, משום שאז מסתיימים י"א חודשים שבהם אומרים קדיש, ואת סיום דיני י"ב חודש מסיימים בחודש שבט. לכן אם נפטר חלילה אדם בל' אדר ראשון - יהיה יום הזכרון בל' שבט של שנה שאחריה.

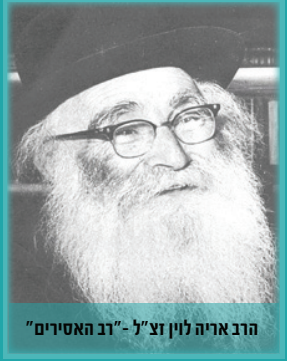
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שו"ת
עם הרב חיים אידלס

שאלה | אני מתפרנס מנגינה, האם מותר לי לנגן בפורים בתוך שלושים ימי האבלות על אחותי ע"ה?

תשובה | מותר, כך פוסק הפתחי תשובה (סי' תרצו ס"ד) בשם הזקן אהרן (סי' ריג). כשבאבלות על אביו ואימו מותר לאחר שלושים יום ולאבל על שאר קרובים מותר מיד אחרי השבעה.

שאלה | מה המקור לכך ש'חייב איניש לבסומי עד דלא ידע' ולא עד בכלל?

תשובה | כך גילו בחלום לבעל היד אפרים, רבי אפרים מרגליות מבראד (יד אפרים סי' תרצה על ט"ז סק"א). ומעניין שהסבא קדישא המהרש"א (ב"מ כג:) מפרש את דברי הגמרא הללו שלתלמיד חכם מותר לשנות בדיבורו ויאמר בפורים שאינו יודע בין ארור המן לברור מרדכי על אף שהוא יודע. וידועים דברי הרמ"א (סי' תרצה ס"ב) עפ"י המהרי"ל שע"י השינה האדם לא יודע בין ארור לברוך. לכן די לשתות מעט יותר מכדי ההרגל.